

Kako preživjeti gimnaziju ili zašto Šenoa (ni)je bio u pravu.

„Oj, budi svoj! Ta stvoren jesi čitav,/u grudi nosiš, brate, srce cijelo...“ Sjedim u školskom autobusu obrazom naslonjenim na ledeni prozor, otvorenim udžbenikom iz biologije na koljenima, sa slušalicama u ušima. Na repeatu slušam snimak svog vlastitog glasa kako recitiram prve dvije kitice one Šenoine pjesme koje sam trebao za danas naučiti napamet, u nadi da ću ih tako uspjeti zapamtiti.

Naravno da sam na to zaboravio. Bilo bi čudno da nisam - ovaj tjedan pišemo testove iz 4 predmeta. Zapravo, 5 predmeta, ali kratka provjera iz kemije se ne računa kao pismeni ispit (iako treba savladati četrdesetak stranica gradiva za pripremiti tih pet sudbonosnih pitanja), a da ne spominjem lektiru kojoj nisam stigao pročitati niti kratki sadržaj jer sam cijeli vikend učio biologiju i povijest.

„...Da, zbilja goni s uzglavlja te meka,/U sebični te zovuć svijeta boj,/Ma što te, brate, u životu čeka:/Ti budi svoj!...“ Gledam kroz prozor u snijegom prekrivene ulice. Kako izbjeći ispit iz njemačkog? No dobro, imam ga tek sedmi sat, valjda ću uspjeti smisliti nešto. Jedino što mogu napraviti u vezi toga je javiti se ispraviti trojku iz logike, za što sam učio još prošli ponedjeljak, ali me profesorica nije stigla ispitati, a do danas sam sve zaboravio. Morat ću sve to ponavljati, točnije, iznova učiti, preko ostalih satova.

„Oj, budi svoj! Znaj, tvoja glava mlada/Nebolike ti zlatne sanke budi...“ Šenoa mi se i dalje vrti na repeatu, a ja još ne znam drugu kiticu. U petom osnovne uspio sam zapamtiti jedan cijeli album TBF-a napamet, i još uvijek se sjećam svake pjesme. Kada sam prestao onako brzo pamtititi? Stižemo na stanicu. Tek sam sada shvatio da sam udžbenik iz biologije cijelo vrijeme držao naopačke. Savršeno.

Ne znam kako sam se našao u učionici. Očito sam se toliko izgubio u ponavljanju građe dišnog sustava. Beznadno buljim u test. Nadao sam se četvorki, no sad vidim da ne znam odgovore na

pola pitanja. Ništa čudno, s obzirom na to da se pitanja odnose na onaj dio gradiva koji je napisan sitnim slovima ispod slika, i u „želim znati više“ ulomcima, no trebao sam to predvidjeti! Nemam nikakve šanse za dogovaranje, dijelom jer nastavnica kruži po razredu kao lešinar, a dijelom jer je sastavila četiri potpuno različite grupe.

Opet sam u autobusu, na putu doma. Sjetivši se da sam neki dan izbrisao sve pjesme s mobitela jer su mi dosadile (trenutno se proklinjem što sam to napravio, ne znam što me taj dan spopalo), ponovo slušam Šenou. Nenajavljeno je cijeli sat ispitivala engleski i naravno, otvorila i mene. Pretpostavljam da se ne bih smio tužiti. Cijelu osnovnu me nikad nitko nije otvorio slučajnim odabirom, jer smo tad još uvijek imali papirnate dnevnike, a ja sam bio prvi u imeniku, pa je činjenica da me e-dnevnik voli vjerojatno karma na djelu. Ipak, nije završilo u potpunosti loše - uspio sam izvući dvojku, i izbjegao sam njemački. Nadalje, cijeli razred zaboravio je napisati esej (kad nam ga je uopće zadala?) pa se profesorica naljutila i cijeli razred ispitivala o lektiri koju nitko nije pročitao, osim možda ona dva štrebera iz prve klupe. Kad stignu sve to? Koliko imaju sati u danu?

„...Ko sivi soko uzvini se nada,/Al svijet je svijet, i ljudi tek su ljudi...“ Opet mi je pogled uprt kroz prozor, u one snježne ulice, iako svaki dan izgledaju manje više isto. Pjesmu na kraju nije ni ispitivala, a bio sam ju savršeno naučio preko velikog odmora. I to je moja sreća... Bar je prošao i ovaj dan. Što ono sve moram za sutra? Pročitati što više različitih kratkih sadržaja iz lektire, napisati esej, ponavljati povijest... i da, to je sve. Iako ne volim baš povijest, već sam se pripremio za test. Čak sam sve godine uspio naštrebati jer sam ih toliko puta napisao na papir i potom prepisao na još manji papir i tako iznova i iznova dok nisam bio zadovoljan veličinom šalabahtera. Sada mi više gotovo ni ne treba, no naravno da me to neće spriječiti da ga iskoristim, mada ni to nije garancija za uspjeh.

Zapravo, ništa nije garancija za uspjeh u ovoj školi. Počeo sam kupovati one knjižice za maturu na kioscima (novine koje dobijem uz njih dam svom prijatelju kojem trebaju za herbarij). Odrekao sam se kampanjstva (i društvenog života) i zaista se trudim sve naučiti na vrijeme, ali to je jednostavno nemoguće. Previše je tih predmeta. Taman kad pomislim da mogu predahnuti, iznikne neki novi ispit, projekt, esej, lektira... Kao da nas se priprema za Potjeru, a ne za život. Još se sjećam 1. deklinacije iz latinskog, a ne znam što su režije, niti odakle dolazi novac. Bitno je da znam riješiti trigonometrijsku jednadžbu, ili što je sinegdoha. Da budem iskren, ne znam ništa od toga, jer nemam vremena učiti s razumijevanjem. Nekad se osjećam kao da nakon testa stisnem tipku „delete“ u mozgu, i sve zaboravim. Zna mi se dogoditi da mi već u trenutku kad počnem pisati test od treme i straha sve ispari iz glave. Imam osjećaj da samo propadam sve dublje i dublje u ovu provaliju zvanu gimnazija. Čemu sve to? Ima li to smisla? Odakle mi volja za dalje?

„...Ne kloni dušom, i da nijesi mlitav,/Put vedra neba diži svoje čelo!/Pa došli danci nevolje i muke,/Pa teko s čela krvav tebi znoj,/Ti skupi pamet, upri zdrave ruke,/I budi svoj!...“ E, moj Šenoa, kad bi to bilo tako lako, a i ti si plako': „O moj stole...“

Županijska smotra LiDraNo 2017.

Na državno natjecanje putuje literarni rad učenice Patricije Dovijanić Kako preživjeti gimnaziju